

Under Julnattens mässa får vi leva oss in i det som hände i Betlehem, när Jesus föds i ett stall och läggs i en krubba, eftersom det inte fanns plats för honom någon annanstans. Större utanförskap är svårt att föreställa oss. Idag på juldagen får vi försöka leva oss in i det som helt övergår vår fattningsförmåga och trotsar all beskrivning: Guds inre, treeniga liv, som står över allt vad tid och rum heter. I Johannesprologen får vi en glimt av den eviga kärlek och härlighet, som är ursprung och mål för allt som finns till. Även om ordet Treenighet inte finns i evangeliet, så är just det som dagens evangelium vill peka på. ”I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och ordet var Gud” (Joh 1:1). Johannesevangeliets första ord talar om det eviga Ord som finns hos Gud och som är Gud. Det är detta eviga Ord som blir kött i Jesus Kristus. Ordet, Faderns enfödde Son, föds av Jungfru Maria i Betlehem för att ge oss del av sin eviga kärlek och härlighet.

Vi är redan skapade till Guds avbild. Människan är ett slags spår av Treenigheten, säger Augustinus. Men människan har ofta hamnat på avvägar och glömt bort eller förnekat sitt ursprung. Det är just det som är människans ständiga tragik att hon inte vill kännas vid sin oändliga värdighet som skapad till Guds avbild och kallad att leva i ständig gemenskap med honom som hans älskade barn. Därför blir Gud människa i Jesus Kristus för att få henne att upptäcka sin värdighet och leva i enlighet med den. Men tyvärr är vi människor alltid benägna att göra oss själva mindre och sämre än vad Gud har menat. Därför bad vi i dagens kollektbön: ”Allsmäktige Gud, du som underbart har skapat människan och ännu underbarare har återställt din bild i henne, låt oss få del av hans gudomliga natur som för vår skull har blivit människa, din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande, lever och råder i evigheters evighet”.

Vi är redan Guds avbild genom skapelsen, men genom dopets nåd och frälsning blir vi också Guds barn. ”Av hans fullhet har vi alla fått del, med nåd och åter nåd” (Joh 1:16). Vi får del i Sonens eviga kärleksgemenskap med Fadern och därför kan vi tillsammans med honom också säga Fader vår. Det otroliga i vår tro är att vi får del av Guds inre liv. Det är slut med allt utanförskap. Vi leds in i tillvarons innersta helgedom, Guds inre treeniga liv. Men allt detta sker på trons nivå, i trons dunkel där vi alltid måste överlåta oss och förtrösta, fast vi inte ser och förstår. ”Ingen har någonsin sett Gud. Den ende Sonen, själv Gud och alltid nära Fadern, han har förklarat honom för oss” (Joh 1:18). I sin omtanke om oss låter Fadern sin Son bli människa för vår skull för att förklara för oss på ett mänskligt sätt vem han själv är. Gud stiger ner och gör sig till ett litet

människobarn, för att varje människobarn också skall kunna bli ett Guds barn och kunna förstå vem den Gud är som älskar oss så mycket att han vill bli en av oss.

När Gud träder in i världen kommer han objuden och ytterst få välkomnar honom. Samtidigt står Jungfru Maria som modell och enastående exempel på vad det innebär att ta emot och välkomna Gud till vår värld. I henne får vi den förebild vi behöver för att kunna ta emot Gud i vårt liv. ”Må det ske med mig som du har sagt” (Luk 1:38), säger hon vid bebådelsen. Det borde också vara vårt sätt att ta emot Gud i vårt liv. ”Åt dem som tog emot honom, gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn” (Joh 1:12). Hela Jesu liv på jorden är ägnat att förklara för oss vad det innebär att leva som Guds barn i denna värld. Jesus vill ge oss det ljus vi behöver för att hitta rätt väg i livets alla omständigheter. Inifrån vill han upplysa och leda oss genom sin ande, samtidigt som vi i hans ord, evangeliet, får höra och läsa vad han vill undervisa oss om. Vi behöver alla detta ljus på vår väg som Jesus är. ”Det sanna ljuset, som ger alla människor ljus, skulle komma in i världen” (Joh 1:9). Som Guds älskade barn får vi vittna om detta ljus och dela med oss av det, inte minst till alla dem som hamnat i mörkrets utanförskap. Samtidigt vet vi alla att det inte är så lätt att tala om Gud för dem som är analfabeter på trons område. Tyvärr har många i vårt samhälle hamnat i detta slags utanförskap. Ändå vet vi att människan innerst inne längtar just efter det ljus och den kärlek som bara Gud kan ge henne. För att göra det lättare för människor att överbrygga detta utanförskap blir Gud därför människa för att tala med människo-ord om vem han är. Det eviga Ordet som föds av Fadern ovan tid och rum blir människa för att visa oss vår sanna värdighet som Guds avbild och peka på vår sanna kallelse som Guds barn. Det är det vi får fira när vi firar jul.

Det verkar kanske som jag tycker mycket om ordet utanförskap, men det gör jag inte, och det gör väl egentligen ingen människa heller, och allra minst Gud själv. Det är ju just för att befria oss från vårt utanförskap som han blir människa, för att leda oss in i den djupast tänkbara gemenskap med honom själv. Vi får av nåd del av Treenigheten egen kärleksgemenskap. Kyrkan är en återspeglning av denna Guds inre verklighet och vill förmedla den till oss genom ord och sakrament. Om vi verkligen tar emot allt detta och låter oss förvandlas av detta, kan vi i vår tur vittna om detta för alla som lever i mörker och utanförskap. Gud föds i ett stall och väljer utanförskap för att inifrån kunna befria oss och hela världen från syndens utanförskap och leda oss in i sin eviga, treeniga kärleksgemenskap. Därför får vi i dag av hela vårt hjärta tacka och prisa honom för hans godhet.